

Sysmän kunta, kaavoitus

kirjaamo@sysma.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 18.5.2022

Asia: Sysmä, Saaren ranta-asemakaavan muutos, ehdotusvaihe

Kaavamuutos koskee 5,1 hehtaarin aluetta Päijänteen Luotikkaan ranta-alueella Saaren kylässä ja koskee kolmea tilaa. Kaavamuutoksen tavoitteena on nostaa rakennusoikeus Päijänteen rantaosayleiskaavan muutoksen suunnittelu- ja mitoitusperusteiden mukaiselle tasolle, tarkistaa rakennuspaikkojen rajauksia ja päivittää osin vanhanaikaiset kaavamääräykset nykyaikaan. Kaavamuutoksella ei osoiteta uusia rakennuspaikkoja. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu Karttaako Oy:n 4.4.2022 päivätystä kaavaehdotuksesta liiteaineistoiheen seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten 7.3.2022 antamaansa lausuntoon, museo edellyttää suunnittelualueen muinaisjäännösten selvitystä osana kaavahanketta. Koska kyse on pienehköllä alueella sijaitsevista kolmesta rakennuspaikasta, museo suorittaa pyynnöstä virkatyönään maastotarkastuksen heinäkuun 2022 aikana. Museo edellyttää, että inventoinnin tulokset huomioidaan kaavahankeessa ennen kuin kaava hyväksytään: Puutteellisia selvityksiä voidaan pitää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999 + myöh. täydennykset) sekä muinaismuistolain (295/1963, 13 §) pohjalta valitusperusteena.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Luonnosvaiheen lausunnossaan 7.3.2022 alueellinen vastuumuseo edellytti kaavamuutosalueella sijaitsevan vanhan tilan eli Ruukintorpan rakennuskannan kuvausta/inventointia. Museo tarjoutui myös avustamaan tai antamaan ohjausta asiassa. Ehdotusvaiheen kaavaselostuksessa kuvausta on täydennetty ainoastaan listauksella kiinteistöllä sijaitsevista rakennuksista sekä niiden rakennus- ja laajennusvuosista. Vaikutusten arviointia on täydennetty rakennetun kulttuuriympäristön osalta seuraavasti: *Ruukintorpan tilan päärakennus ja savusauna edustavat vanhaa rakennuskantaa, mutta molempia on laajennettu/ peruskorjattu useaan otteeseen, joten niillä ei ole jäljellä rakennushistoriallisia arvoja, jotka olisi tarpeen ottaa huomioon kaavartkaisussa.* Epäselväksi kuitenkin jää, miten arvioon on päädytty, sillä kaavaselostuksen listauksesta asiaa ei voi päätellä. Kuvamateriaalia ei ole täydennetty, eikä sen perusteella voi päätellä

esimerkiksi tilan historialliseen rakennuskantaan kuuluvien päärakennuksen (1917) ja savusaunan (1930) nykytilaa tai alueen muita arvopiirteitä.

Asemakaavan tarkkuustasolla myös kaavoitettavan alueen paikalliset kulttuuriperintöarvot on selvitettävä, kun tätä ei aiemmin ole vanhoissa kaavoissa tehty. Tämä on osa kaavan tavoitteenakin mainittua kaavamääräysten nykyaikaan saattamista. Asemakaavan sisältövaatimukset edellyttävät, että rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää (MRL 54,2 §). Kaavaratkaisun tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain 9 § määrittämään kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset --- (myös) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön. (MRL 9 §, MRA 1§). Vasta selvityksen perusteella on mahdollista tutkia tarve kaavamääräyksille, jotka mahdollistavat lainsäädännössä tavoitellun rakennetun ympäristön ja siihen liittyvien arvojen vaalimisen (MRL 57 §).

Alueellinen vastuumuseo on tarjoutunut avustamaan tämän tyypisissä kaavamuutoksissa, joissa selvitystarve koskee yksittäistä pienehköä kohdetta. Tarjous on edelleen voimassa, mutta kesälomakauden takia aikataulullisesti mahdollista aikaisintaan syyskesällä. Selvityksen voi laatia myös muu rakennusperintöön erikoistunut asiantuntija. Museo katsoo, että kaavaselostusta tulee täydentää Ruukintorpan tarkemmalla kuvauksella/inventoinnilla ja vaikutusten arvioinnilla sekä tarvittaessa kaavamääräyksin, mikäli selvityksen perusteella siihen on syytä.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Esko Tikkala
tutkija	Reetta Nousiainen

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus